

 **KOPIE**



Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Rijksuniversiteit Groningen
T.a.v. De heer prof. dr. Poppema
Postbus 72
9700 AB GRONINGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **24 SEP. 2015**
Betreft verzoek macrodoelmatigheidstoets wo-masteropleiding Human
Movement, Performance and Health

Onze referentie
816884

Uw brief van
21 mei 2015

Uw referentie
ABJZ15/06989

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Geachte heer Poppema,

Met uw brief van 21 mei 2015, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) ontvangen op 1 juni 2015, hebt u mij uw voornemen voorgelegd om de wo-masteropleiding Human Movement, Performance and Health (HMPH) als bekostigde opleiding te verzorgen in Groningen, binnen het Centrum voor Bewegingswetenschappen van de faculteit Medische Wetenschappen/het Universitair Medisch Centrum Groningen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 7 september 2015 negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uit maakt van dit besluit, treft u hierbij aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand gekomen en inhoudelijk afdoende is.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014' (de Beleidsregel), heb ik besloten om niet in te stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding HMPH als bekostigde wo-masteropleiding in Groningen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan voorwaarde a van artikel 6 van de Beleidsregel, maar niet aan voorwaarden b en c van dat artikel. Omdat u niet aan genoemde voorwaarden b en c voldoet wordt uw aanvraag niet gehonoreerd.

Voor een nadere motivering verwijs ik u naar het eerder genoemde advies van de CDHO.

Onze referentie
816884

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de NVAO, de CDHO, de VSNU, de
Inspectie van het Onderwijs en de DUO (Groningen).

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Namens,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,



drs. R. Minnée

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
7 september 2015 inzake de aanvraag nieuwe opleiding van de Rijksuniversiteit Groningen ten
behoefte van de wo master Human Movement, Performance and Health te
Groningen.

onderwerp
advies nieuwe opleiding
wo master
Human Movement,
Performance and Health
Rijksuniversiteit Groningen
Groningen

Het is de commissie opgevallen dat de instelling ten behoeve van de nieuwe
aanvraag van plan is twee bestaande tweejarige masteropleidingen met een jaar
te verkorten. De commissie vraagt zich af wat een dergelijke ingreep voor een
effect heeft op de kwaliteit van deze verkorte opleidingen.

ons kenmerk
2015/17

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

bijlage
advies CDHO

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,



drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies

Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 1 juni 2015 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Rijksuniversiteit Groningen om de wo master Human Movement, Performance and Health (HMPH) als bekostigde opleiding te verzorgen te Groningen. Aangezien de aanvraag niet was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens is aanvrager op 10 juni om extra informatie verzocht. Deze informatie is op 9 juli door de commissie ontvangen waarna de aanvraag weer in behandeling is genomen. Omwille van de zorgvuldige besluitvorming is de beslistermijn gesteld op 21 september 2015.

datum
7 september 2015

onderwerp
nieuwe opleiding
Rijksuniversiteit Groningen
voltijd
wo master
Human Movement,
Performance and Health
Groningen

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Rijksuniversiteit Groningen om de opleiding wo master Human Movement, Performance and Health (HMPH) als bekostigde opleiding te Groningen te verzorgen.

ons kenmerk
2015/17

bijlage
beoordelingskader

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag voor deze Engelstalige éénjarige master komt voort uit de wens om meer gedifferentieerd opleidingsaanbod in de bewegingswetenschappen aan te bieden. De RUG verzorgt al een bacheloropleiding *Bewegingswetenschappen* en de tweejarige masteropleidingen: *Human Movement Sciences* en *Sport Sciences*. Aangezien het tweede jaar van de tweejarige masteropleidingen *Human Movement Sciences* en *Sport Sciences* door de RUG zelf wordt gefinancierd en volledige financiering door het Rijk naar verwachting niet kan worden gerealiseerd, kiest de RUG voor het afbouwen van de extra financiering en het doelmatiger inrichten van het bestaande aanbod. Binnen deze context past ook het voornemen om de beoogde éénjarige wo masteropleiding HMPH te realiseren. Hiermee wil de RUG een verdere differentiatie van het aanbod realiseren. De nieuwe master HMPH zal naast het tweejarige masteraanbod worden aangeboden. Het betreft hier een nieuwe voltijd masteropleiding van 60 EC die in het Crohodomain Gezondheidszorg zal worden geregistreerd.

Binnen de opleiding worden zes onderliggende rollen onderscheiden: Human Movement Sciences Expert, Academic, Investigator, Communicator, Teamplayer

pagina 2 van 7 en Professional. Deze rollen worden in deelcompetenties op het niveau van de opleiding aangeboden. Tijdens de opleiding zijn cursorisch onderwijs en toegepast bewegingswetenschappelijk onderzoek met elkaar vervlochten. Studenten met een wo bachelor Bewegingswetenschappen zijn direct toelaatbaar. Via een pre-master programma van maximaal 30 ECTS zijn ook wo bachelors Biologie, Psychologie, Biomedische wetenschappen en Life Sciences & Technology toelaatbaar. Via een pre-master programma van maximaal 60 ECTS zijn daarnaast ook hbo bachelors Fysiotherapie, Lichamelijke opvoeding, Sport Gezondheid en Management, Bewegingstechnologie, Ergotherapie en Cesar-Mensendieck toelaatbaar.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a en niet aan de criteria b en c van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Bij de beoordeling van de aanvraag onder criterium a is van belang of de voorliggende aanvraag als nieuw of bestaand kan worden aangemerkt. Aanvrager heeft hiertoe een lijst met wo en hbo masteraanbod overlegd in de clusters Natuur, Gedrag en Maatschappij, Gezondheidszorg en Techniek en Gezondheidszorg. Tevens is een analyse overlegd over het direct verwante bekostigde wo opleidingenaanbod. De beperking tot het wo aanbod wordt gegeven door de wetenschappelijke gerichtheid van het nieuwe voornemen.

Inhoudelijk verwant zijn de wo masteropleidingen: *Human Movement Sciences* (aangeboden door de Vrije Universiteit en de Universiteit Maastricht). Verder worden nog drie vergelijkbare tweejarige academische opleidingen aangeboden door de RUG (de masters *Human Movement Sciences* en *Sport Sciences*) en de Radboud Universiteit (master *Clinical Human Movement Sciences*).

Voor genoemde opleidingen onderhouden regelmatig onderling contact over nieuwe ontwikkelingen, men stemt inhoudelijk af en/of overlegt over gezamenlijke belangen. Een goed voorbeeld is de samenwerking tussen de universiteiten van Amsterdam en Groningen in het kader van de visitatie van 2012 waaruit een eerste versie van een domeinspecifiek Referentiekader Bewegingswetenschappen is voortgekomen. De opleidingen in Maastricht en Nijmegen zijn ook betrokken bij de verdere ontwikkeling hiervan.

Indien gekeken wordt naar de inhoudelijke verwantschap van deze wo masters vertonen deze opleidingen – behoudens accentverschillen - veel overlap. De opleiding in Groningen kenmerkt zich door een sterk algemeen bewegingswetenschappelijk karakter, terwijl de opleiding zich theoretisch gezien richt op de neurowetenschappelijke en gedragsmatige benadering van bewegen. Thematisch gezien kiest Groningen hierbij voor teamsport en talentherkenning. De éénjarige masteropleiding in Amsterdam kent een nadruk op inspanningsfysiologie en biomechanica terwijl men zich hier thematisch gezien richt op de individuele (top)sport. In Maastricht is de éénjarige masteropleiding vrij breed biomedisch gericht.

Het is de commissie op grond van eigen onderzoek gebleken dat geen bekostigd verwant hbo-masteraanbod wordt aangeboden. Om deze reden kan de commissie zich vinden in de door de RUG gepresenteerde lijst en analyse van bestaand

pagina 3 van 7 verwant wo masteraanbod in het cluster Bewegingswetenschappen. Gezien de aanzienlijke overlap met de inhoud van bestaande wo-masteraanbod in het cluster bewegingswetenschappen is de commissie van mening dat de voorliggende aanvraag niet als nieuw kan worden aangemerkt, maar betrekking heeft op aanbod dat reeds elders wordt aangeboden. Aangezien het aanbod reeds bestaat is de noodzaak van het aanbod gegeven. Het voornemen voldoet hiermee aan criterium a van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de masteropleiding Human Movement, Performance & Health beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

De maatschappelijke behoefte wordt door aanvrager in onvoldoende mate onderbouwd. Het feit dat mensen langer moeten participeren in de samenleving en dat hiervoor fysiek, mentaal en cognitief presteren van belang is mag evident worden genoemd. Aanvrager heeft geen beleidsstukken van overheidsorganisaties aangeleverd waaruit blijkt dat realisatie van de opleiding HMPH ondersteund wordt.

De wetenschappelijke behoefte tracht aanvrager te onderbouwen door een beschrijving te geven van de inbedding van de opleiding binnen het Centrum voor Bewegingswetenschappen. Dit centrum doet 25 jaar onderzoek op de terreinen gezondheidszorg, ouderenzorg, bewegingsonderwijs en lichamelijke opvoeding en beschikt over een eigen onderzoekprogramma binnen het UMCG onderzoeksinstituut SHARE. Inbedding in twee academische onderzoeksinstituten is op zichzelf geen bewijs van de wetenschappelijke behoefte aan deze opleiding. Hetzelfde geldt voor de beschrijving van de wijze waarop studenten zich binnen het Master Graduation Project (20 EC) zich inhoudelijk profileren en verdiepen binnen één van de Groninger onderzoeksprogramma's. De geboden argumentatie biedt eerder inzicht in de inbedding van de opleiding, dan in de wetenschappelijke relevantie. Op grond hiervan acht de commissie het bestaan van een wetenschappelijke behoefte niet aangetoond. Wel zal de commissie de geboden argumentatie betrekken bij de beoordeling van de inbedding van de opleiding in de bestaande (kennis)infrastructuur onder criterium c.

De arbeidsmarktbehoefte wordt onderbouwd door middel van een onderzoek naar de arbeidsmarktpositie van alumni van de tweejarige master Human Motor Sciences (deze opleidingsnaam is zo opgenomen in het alumni onderzoek) en een enquête onder werkveldpartijen. Uit het alumni-onderzoek uit 2012 blijkt dat 87% van de afgestudeerden binnen een jaar een baan vond, waarvan bijna de helft in de wetenschap. De eerste uitkomsten van vervolgenquête (begin 2015) lijken de uitkomsten uit 2012 te bevestigen.

Aanvrager heeft tevens een werkveldonderzoek gedaan. Dit onderzoek is uitgezet onder contacten van de docenten van het centrum Bewegingswetenschappen in de regio Groningen (UMCG, Gemeente Groningen) en breder (KNVB, NOC*NSF). 54% van de respondenten (78 personen) verwacht zonder meer dat binnen 2 tot 10 jaar bewegingswetenschappers in hun organisatie zullen passen. 35% van de respondenten (51 personen) verwacht dat er misschien binnen 2 tot 10 jaar eenjarig opgeleide bewegingswetenschappers in hun organisatie werkzaam kunnen zijn. Men verwacht dat een beperkt aantal fte beschikbaar zal zijn voor

pagina 4 van 7 deze bewegingswetenschappers: een kwart verwacht 0,5 tot 1 fte, een kwart 1 fte, een kwart 2 of meer fte en 13% verwacht dat slechts ruimte zal zijn voor 0,1 tot 0,5 fte binnen de eigen organisatie. Aanvrager geeft verder aan dat de reductie in de instroom van de tweejarige opleiding zal leiden tot meer ruimte op de arbeidsmarkt buiten de wetenschap voor de eenjarig opgeleiden. Bovendien verwacht aanvrager dat de ontwikkelingen in de zorg mogelijk tot meer banen voor deze bewegingswetenschappers zullen leiden.

De commissie constateert dat de arbeidsmarktperspectieven die uit het alumni-onderzoek en de werkveldenquête naar voren komen vrij gunstig zijn. In deze onderzoeken is echter geen rekening gehouden met de uitstroom van verwant opleidingsaanbod. De verwachte uitstroom uit de opleiding is niet afgezet tegen gevalideerde gegevens over de vervangings- en uitbreidingsvraag naar bewegingswetenschappers. Bovendien verkeert de beleidsvorming m.b.t. de transitie in de zorg nog in een dermate vroeg stadium dat nog niet kan worden bepaald of dit beleid zal leiden tot een groei of juist een krimp van de arbeidsmarkt voor bewegingswetenschappers.

In de op verzoek van de CDHO geleverde aanvulling op de aanvraag, doet de RUG een poging om op basis van het rapport van het ROA, *'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018'*, tot een nadere duiding van de behoefte op de arbeidsmarkt voor bewegingswetenschappers te komen. Jammer genoeg is dit rapport niet fijnmazig genoeg (aggregatieniveau Zorg) om een goed beeld te krijgen van de reële arbeidsmarktbehoefte aan bewegingswetenschappers. Het UWV – *'UWV Arbeidsmarktprognose 2014-2015'*, (16 juni 2015) - levert in deze nog de meest bruikbare informatie. Het UWV spreekt over een stevige krimp die vooral wordt veroorzaakt door een afname in het aantal banen in de verpleging, verzorging en thuiszorg. Voor wo opgeleiden Gezondheidskunde is de baanzoekduur op wo niveau gemiddeld 3-6 maanden. De gegevens uit het onderzoek van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) dateren uit 2011 en geven een beeld van de arbeidsmarktontwikkeling in het hbo en wo in de periode 2006-2009. Deze gegevens moeten in deze context als verouderd worden beschouwd. Bovendien blijft ook hier het specifieke cluster van de bewegingswetenschappen buiten beeld.

Concluderend moet worden vastgesteld dat aanvrager geen beeld heeft geschetst van de vervangingsvraag en uitbreidingsvraag naar bewegingswetenschappers op de Nederlandse arbeidsmarkt. De totale uitstroom van bewegingswetenschappers naar de arbeidsmarkt is niet kwantitatief in beeld gebracht en evenmin is getracht de uitstroom af te zetten tegen die uit het verwante opleidingsaanbod. Tevens ontbreken gegevens over mogelijke arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden in het buitenland. Ook de aanvullende informatie bij de aanvraag heeft hierin onvoldoende duidelijkheid kunnen verschaffen.

De behoefte op de arbeidsmarkt naar afgestudeerde bewegingswetenschappers van de opleidingen HMPH is hiermee in onvoldoende mate onderbouwd.

De commissie concludeert dat aanvrager het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte niet heeft aangetoond, noch het bestaan van een wetenschappelijke of een maatschappelijke behoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Aanvrager doet een beroep op het zwaartepunt Healthy Ageing dat is gekozen als een van de zwaartepunten in de prestatieafspraken met de Minister. De voorgenomen masteropleiding Human Movement, Performance and Health sluit voor wat betreft de inhoud aan op dit zwaartepunt. Het feit dat de opleiding aansluit op een zwaartepunt heeft als gevolg dat wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister ruimschoots voldoende aanbod bestaat dat in de vraag kan voorzien.

Vanaf 1 juni 2015 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo master Human Movement, Performance and Health (HPMH) in Groningen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een tabel aangeleverd van de instroom van de relevante verwante wo masteropleidingen (2014-2015).

Instellingen	Opleidingen	CROHO code	ECTS	Voertaal	Voltijd	Deeltijd	Instroom
Vrije Universiteit van A'dam	Human Movement Sciences	66950	60	Eng	Vt	-	138
	Human Movement Sciences (research)	60812	120	Eng	Vt	-	13
Rijksuniversiteit Groningen	Human Movement Sciences	60684	120	Eng	Vt	-	48
	Sport Sciences	60682	120	Eng	Vt	-	37
Universiteit Maastricht	Human Movement Sciences	60462	60	Eng	Vt	Dt	64
Radboud Universiteit Nijmegen	BMSc: richting Clinical Human Movement Sciences	66990	120	Eng	Vt	-	24

Bron: www.studiekeuze123.nl

Uit de tabel blijkt dat in het studiejaar 2014-2015 een totale instroom in het verwante wo masteraanbod bestond uit 324 eerstejaars. Als men hierbij de

pagina 6 van 7 geprognosticeerde instroom van de opleiding HPMH (ca. 50 studenten) optelt zou de totale instroom 374 per jaar gaan bedragen. Aangezien aanvrager geen kwantitatieve data heeft overgelegd waaruit blijkt dat voor opgeleide masters bewegingswetenschappen een afdoende arbeidsmarkt vraag bestaat, heeft de commissie geconcludeerd dat door aanvrager niet is aangetoond dat ruimte op de arbeidsmarkt bestaat voor dit type opgeleiden.

De inbedding kennisinfrastructuur is voorzien binnen de RUG en het UMCG. De opleiding HPMH wordt vormgegeven aan de hand van een bij de curricula van Bewegingswetenschappen passende variant op het concept van de Learning Communities. Daarbij worden voor Bewegingswetenschappen vertrouwde mechanismen gehanteerd en versterkt, zoals een stevige academische basistraining met relatief autonome docenten, geïntegreerd onderzoek en onderwijs, een compacte huisvesting en infrastructuur, een gekwalificeerde staf en inbreng van student-assistenten en promovendi bij het onderwijs aan ruim zeshonderd binnen de diverse opleidingen participerende studenten. De eerste jaargroep vormt een eigen Learning Community. Bewegingswetenschappen geeft hieraan een extra dimensie binnen de 'Human Movement Sciences Academic Workplace', waarin diverse langlopende onderzoeksprogramma's samenkomen, met verticale input uit alle Bewegingswetenschappen. De commissie is van oordeel dat de inbedding in de kennisinfrastructuur hiermee in verzekerd.

De commissie concludeert dat aanvrager niet heeft aangetoond dat er ruimte voor dit initiatief is binnen het bestaande onderwijsaanbod, vanwege onvoldoende gegevens over de arbeidsmarkt. De aanvraag voldoet niet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Bijlage:
Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.